

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет економіки та управління

Кафедра менеджменту

**ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА**

**07 Управління та адміністрування
073 Менеджмент
Менеджмент бізнес-організацій**

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему: «Управління виробничою ефективністю бізнес-організації»

здобувача: Добрелі Данила Ігоровича

Науковий керівник: к.е.н., доцент Осокіна Алла Вікторівна

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., проф. Сагайдак М.П.

Київ 2024

Об'єкт дослідження:	Соціально-економічні відносини, що формуються в процесі управління ефективністю діяльності бізнес-організації.
Предмет дослідження:	Теоретичні та прикладні аспекти управління виробничою ефективністю бізнес-організації.
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	Дослідження теоретичних та прикладних підходів до управління виробничою ефективністю та обґрунтування заходів щодо її підвищення.

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1

- описати поняття та методи вимірювання виробничої ефективності;
- дослідити підходи до управління виробничою ефективністю в системі оперативного управління виробництвом;
- визначити вплив цифровізації на підвищення виробничої ефективності;

У розділі 2

- Надати загальну характеристику результатів економічної діяльності ФОП «МАЦЕНКО»;
- Провести аналіз показників виробничої ефективності ФОП «Маценко»;
- Розробити рекомендації щодо вдосконалення управління виробничою ефективністю.

**Завдання
підготував
науковий керівник**

Алла Осокіна

(підпис)

«18» лютого 2024 р.

**Завдання одержав
здобувач**

Данило Добреля

(підпис)

«18» лютого 2024 р.

Реферат

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 47 сторінок, 13 таблиць, 5 рисунків, список літератури з 30 найменувань.

«Управління виробничою ефективністю бізнес-організації»

Об'єктом дослідження є соціально-економічні відносини, що формуються в процесі управління ефективністю діяльності бізнес-організації.

Предметом дослідження є теоретичні та прикладні аспекти управління виробничою ефективністю бізнес-організації.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – дослідження теоретичних та прикладних підходів до управління виробничою ефективністю та обґрунтування заходів щодо її підвищення.

Для реалізації поставленої мети сформульовано такі завдання:

- Описати поняття та методи вимірювання виробничої ефективності;
- Дослідити підходи до управління виробничою ефективністю в системі оперативного управління виробництвом;
- Визначити вплив цифровізації на підвищення виробничої ефективності;
- Надати загальну характеристику результатів економічної діяльності ФОП «МАЦЕНКО»;
- Провести аналіз показників виробничої ефективності ФОП «Маценко»;
- Розробити рекомендації щодо вдосконалення управління виробничою ефективністю.

Аналіз управління виробничою ефективністю ФОП «Маценко» дозволив виявити основні проблемні зони та розробити рекомендації щодо їх усунення. Впровадження запропонованих заходів дозволить підвищити ефективність виробничих процесів, знизити витрати та покращити якість продукції.

Одержані результати можуть бути використані ФОП «МАЦЕНКО» для підвищення своєї виробничої ефективності.

Рік виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи 2024.

Рік захисту бакалаврської кваліфікаційної роботи 2024.

Ключові слова: виробнича ефективність, управління, організація, підприємство, підвищення ефективності.

В і д г у к
на кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача факультету економіки та управління галузі знань 07 «Управління та
адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент»
освітньо-професійної програми «Менеджмент бізнес-організацій»

Добрелі Данила Ігоровича
на тему: «Управління виробничою ефективністю бізнес-організації»

Логіко-структурний рівень роботи. Обґрунтовано актуальність дослідження; взаємоузгоджені формулювання теми, об'єкту, предмету, мети і завдань дослідження; назви розділів взаємоузгоджені і відповідають темі; висновки відповідають поставленим завданням (5 балів).

Рівень пошукової глибини. Використано низку зарубіжних та вітчизняних бібліографічних джерел загальною кількістю більше 30-ти найменувань, що опубліковані у фахових та аналітичних виданнях; додатки в роботі відсутні; автором зроблено спробу проведення власних емпіричних досліджень (6 балів).

Теоретико-методичний рівень роботи. Визначені основні поняття та методики для визначення та розв'язання проблем бізнес-організації, наявні обґрунтування вибору методів дослідження, чітко зазначена авторська позиція щодо відповідності обраних методів темі КБР та проблематиці дослідження; окремі питання управління виробничою ефективністю не набули належної глибини розкриття (8 балів).

Діагностичний рівень роботи. Діагностику проблем компанії здійснено поверхово, виявлені причини проблеми проаналізовано недостатньо глибоко, використаний методичний інструментарій і фактологічний матеріал подано відповідно до мети й завдань, управлінські аспекти реалізації наданих пропозицій опрацьовано в обмеженому обсязі (6 балів).

Конструктивний рівень роботи. Пропозиції щодо удосконалення підходів до управління виробничою ефективністю компанії ФОП «МАЦЕНКО» не завжди чітко корелюють з результатами аналізу, оцінку наслідків реалізації запропонованих заходів проведено узагальнено без додаткових коментарів щодо впливу на покращення управління виробничою ефективністю (8 балів).

Рівень наукової етики. Автором частково витримано науковий стиль викладання матеріалу, не завжди дотримано в тексті правил оформлення рукопису та посилань на використані джерела, матеріал не завжди подано відповідно норм етики цитування (6 балів).

Організаційний рівень проведення дослідження. Регламент виконання в більшості не витримувався, недоліки виправлялись автором із затримками, зауваження наукового керівника враховувались (3 бали).

Публікації автора. Відсутні.

Кількість балів за якість КБР: 42 бали.

Здобуті здобувачем компетенції відповідно до ОПП «Менеджмент бізнес-організацій». За результатами проведеного дослідження, можливо дійти висновку, що автор має задовільний рівень теоретичної підготовки та навички щодо використання набутих знань при вирішенні проблем в діяльності організації, вміє здійснювати обґрунтування та вибір управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності її функціонування.

Висновок про можливість присвоєння здобувачеві кваліфікації бакалавра менеджмент. Результати проведеного дослідження дають підстави для рекомендації її до захисту перед ЕК та присвоєння Добрелі Данилі Ігоровичу кваліфікації бакалавра менеджменту.

Науковий керівник:
канд.ekon.наук, доцентка

кафедри менеджменту
24.05.2024

Осокіна А.В.

Рецензія
на кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача вищої освіти
Добрелі Данила Ігоровича

Тема: Управління виробничою ефективністю бізнес-організації

Актуальність теми бакалаврської роботи полягає у вивченні методів підвищення ефективності виробництва в бізнес-організаціях, зокрема на підприємстві, що займається виробництвом виробів з бетону, таких як Європаркани, бруківка, блоки, бардюри та інше. Підвищення виробничої ефективності сприяє зниженню витрат, збільшенню продуктивності, покращенню якості продукції та підвищенню конкурентоспроможності підприємства на ринку.

У своїй роботі автор провів глибокий аналіз поточного стану виробничих процесів на підприємстві ФОП МАЦЕНКО, виявив проблемні зони та запропонував конкретні заходи для їх усунення. Робота містить детальний аналіз виробничих показників, застосування сучасних методів управління виробничими процесами, а також впровадження технологічних інновацій для оптимізації роботи підприємства.

Позитивними рисами роботи є проведення ґрунтовного аналізу виробничої діяльності компанії та взаємозв'язків між різними виробничими підрозділами. Аналіз документації виробничих процесів, виявлення можливостей для вдосконалення та розробка пропозицій щодо покращення виробничої ефективності є важливими аспектами роботи. Запропоновані заходи дозволять підприємству ФОП МАЦЕНКО досягти нових висот у підвищенні виробничої ефективності та конкурентоспроможності на ринку.

Зауваження до роботи відсутні.

Практичне значення отриманих результатів полягає у розробці конкретних пропозицій для вдосконалення управління виробничими процесами на підприємстві ФОП МАЦЕНКО. Завдяки запропонованим заходам підприємство зможе оптимізувати використання ресурсів, зменшити витрати, підвищити якість продукції та збільшити обсяги виробництва. Це сприятиме зростанню ефективності діяльності компанії та її стабільному розвитку в майбутньому.

Директор підприємства

Маценко В. О

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ	
1.1. Поняття та вимірювання виробничої ефективності.....	5
1.2. Управління виробничою ефективністю в системі оперативного управління виробництвом	12
1.3. Цифровізація виробничих процесів та її вплив на підвищення виробничої ефективності	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ ФОП «МАЦЕНКО »	
2.1. Загальна характеристика результатів економічної діяльності ФОП «МАЦЕНКО».....	23
2.2. Аналіз показників виробничої ефективності ФОП «МАЦЕНКО».....	34
2.3. Напрями вдосконалення управління виробничою ефективністю.....	38
ВИСНОВКИ	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	45

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах швидкого розвитку технологій та жорсткої конкуренції на ринку, ефективне управління виробничими процесами є важливим чинником успіху будь-якої бізнес-організації. Збільшення виробничої ефективності дозволяє підприємствам знижувати витрати, підвищувати якість продукції та швидкість її виготовлення, що, у свою чергу, забезпечує підвищення конкурентоспроможності на ринку.

Цифровізація виробничих процесів стає одним з ключових напрямів модернізації сучасних підприємств. Впровадження новітніх інформаційних технологій, таких як автоматизація, аналітика великих даних та Інтернет речей (IoT), дозволяє значно покращити управління виробничими процесами, зменшити ризики помилок та підвищити гнучкість виробництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні аспекти управління виробничою ефективністю розглядали такі відомі науковці, як П. Друкер, Г. Хамел, а також вітчизняні дослідники, такі як О. Ю. Гусева, Т.В.Омельяненко. В останні роки значна увага приділяється дослідженню впливу цифрових технологій на виробничі процеси, що відображено у працях Д. Тапскотта, К. Шваба та інших.

Мета дослідження – Дослідження теоретичних та прикладних підходів до управління виробничою ефективністю та обґрунтування заходів щодо її підвищення. Для реалізації поставленої мети сформульовано такі завдання:

- Описати поняття та методи вимірювання виробничої ефективності;
- Дослідити підходи до управління виробничою ефективністю в системі оперативного управління виробництвом;
- Визначити вплив цифровізації на підвищення виробничої ефективності;
- Надати загальну характеристику результатів економічної діяльності ФОП «МАЦЕНКО»;
- Провести аналіз показників виробничої ефективності ФОП «Маценко»;

- Розробити рекомендації щодо вдосконалення управління виробничою ефективністю.

Об'єктом дослідження є соціально-економічні відносини, що формуються в процесі управління ефективністю діяльності бізнес-організації.

Предметом дослідження є теоретичні та прикладні аспекти управління виробничою ефективністю бізнес-організації.

Методи дослідження. У процесі написання роботи використано сукупність загальноприйнятих наукових методів і прийомів, зокрема: абстрактно-логічний метод для теоретичних узагальнень і формування висновків; статистико-економічний метод для аналізу виробничої ефективності; монографічний метод для розробки рекомендацій; розрахунково-конструктивний та експериментальний методи для обґрунтування запропонованих заходів.

Практична значущість отриманих результатів. Аналіз управління виробничою ефективністю ФОП «Маценко» дозволив виявити основні проблемні зони та розробити рекомендації щодо їх усунення. Впровадження запропонованих заходів дозволить підвищити ефективність виробничих процесів, знизити витрати та покращити якість продукції.

Інформаційною базою дослідження стали наукові праці вітчизняних та зарубіжних авторів, аналітичні матеріали, статистичні дані, а також внутрішні документи ФОП «Маценко».

Структура роботи. Дипломна робота складається з вступу, двох розділів, висновків, списку літератури та додатків, і має обсяг 47 сторінок.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ

1.1 Поняття та вимірювання виробничої ефективності

Виробнича ефективність є ключовим поняттям у сучасному управлінні виробництвом, що визначається комплексом факторів і процесів, спрямованих на досягнення максимального результату при мінімальних витратах ресурсів. Це поняття знаходить широке застосування у виробничих підприємствах будь-яких галузей та вимагає ретельного аналізу та визначення його складових елементів.

Виробнича ефективність — це здатність підприємства досягати максимального обсягу продукції при найменших витратах ресурсів (часу, матеріалів, праці та фінансів). Вона характеризує ступінь використання виробничих ресурсів та забезпечення оптимального співвідношення між витратами та результатами діяльності.

Згідно з дослідженнями Портера у сфері економіки та управління виробництвом, виробнича ефективність може бути визначена як "відношення обсягу випуску продукції до обсягу залучених ресурсів" (Porter, M. E. "Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance," The Free Press, 1985).

Перш за все, важливо розуміти, що виробнича ефективність не обмежується лише фінансовими показниками. Вона включає в себе широкий спектр критеріїв, таких як якість продукції, час виробництва, використання ресурсів, працездатність обладнання, енергоефективність та інші. Отже, визначення виробничої ефективності повинно бути комплексним і враховувати всі аспекти діяльності підприємства.

Одним з ключових аспектів визначення виробничої ефективності є її співвідношення з результативністю. Якщо результативність показує, наскільки добре досягаються цілі та завдання підприємства, то виробнича

ефективність визначає, наскільки ефективно використовуються ресурси для досягнення цих цілей. Таким чином, вона відображає ефективність виробничих процесів та управління ресурсами, яка безпосередньо впливає на загальну продуктивність підприємства.

Для правильного визначення виробничої ефективності необхідно також враховувати контекст і специфіку конкретної галузі або виду виробництва. Наприклад, виробнича ефективність у важкій промисловості може оцінюватися за кількістю виробленої продукції за одиницю часу, тоді як у високотехнологічних галузях це може бути пов'язано з рівнем автоматизації та використанням новітніх технологій [1.ст 1-4].

Виробнича ефективність є складним та багатогранним поняттям, яке вимагає ретельного аналізу та оцінки різноманітних аспектів діяльності підприємства. Вона є ключовим фактором для досягнення конкурентних переваг на ринку та забезпечення стабільного розвитку підприємства в умовах постійних змін у світовій економіці.

Однією з ключових складових успішного управління виробничою ефективністю є використання відповідних методів та підходів до її вимірювання. Розробка ефективних методик є важливим завданням для будь-якого підприємства, оскільки це дозволяє об'єктивно оцінювати ступінь досягнення поставлених цілей та вчасно коригувати стратегію управління.

Один із підходів до вимірювання виробничої ефективності полягає в застосуванні ключових показників продуктивності (KPIs). Ці показники можуть включати такі аспекти, як відсоток використання виробничих потужностей, відношення витрат до виручки, якість продукції та інші. Їх регулярний аналіз надає можливість визначати тенденції у виробництві та ідентифікувати області, де можна покращити ефективність.

Ще одним важливим методом є використання систем управління виробничими процесами, такими як Lean Manufacturing або Six Sigma. Ці системи дозволяють виявляти та усувати зайві витрати, оптимізувати робочі процеси та підвищувати якість продукції. Вони базуються на принципах

постійного удосконалення та залученні персоналу до процесу пошуку оптимальних рішень.

Крім того, важливо враховувати індивідуальні особливості підприємства та його галузі при виборі методів вимірювання виробничої ефективності. Наприклад, для виробництва великосерійної продукції може бути доцільним застосування автоматизованих систем контролю якості, тоді як для невеликих підприємств з високим ступенем індивідуалізації продукції може бути важливіше використання гнучких систем управління.

Використання відповідних методів та підходів до вимірювання виробничої ефективності є ключовим елементом успішного управління виробництвом. Розробка і впровадження ефективних методик дозволяє підприємствам досягати найкращих результатів та забезпечувати стабільний розвиток у сучасних умовах конкурентної боротьби на ринку [2.ст 24-26].

Вимірювання виробничої ефективності є складною, але невід'ємною частиною управління виробництвом сучасних підприємств. Використання відповідних методів та підходів є ключем до досягнення конкурентних переваг та забезпечення сталого розвитку.

Один із найпоширеніших підходів полягає в застосуванні ключових показників продуктивності (KPIs). Ці показники можуть включати різноманітні аспекти виробництва, такі як відсоток використання обладнання, час налаштування машин, кількість бракованих одиниць продукції та інші. Аналіз цих показників надає керівництву можливість об'єктивно оцінити рівень ефективності виробничих процесів та вчасно вжити заходів для їх оптимізації [3.ст 11-13].

Інший важливий метод — використання систем управління якістю, таких як Lean Manufacturing або Six Sigma. Ці системи спрямовані на постійне удосконалення процесів виробництва шляхом виявлення та усунення втрат, зайвих витрат та дефектів продукції. Вони базуються на принципах систематичного аналізу та постійного покращення, що дозволяє досягати високого рівня ефективності виробництва.

Крім того, у сучасних умовах все більшої цифровізації виробничих процесів важливим стає використання різноманітних програмних засобів для моніторингу та аналізу продуктивності. Системи моніторингу виробничих даних, програми планування ресурсів підприємства (ERP), а також інтегровані системи автоматизації виробництва дозволяють збирати, аналізувати та використовувати величезний обсяг даних для вдосконалення виробничих процесів та підвищення ефективності.

Вимірювання виробничої ефективності — це складний і багатогранний процес, який потребує використання різноманітних методів та підходів. Вибір конкретних методів повинен враховувати особливості конкретного підприємства, його галузі та стратегії розвитку. Відправною точкою є ретельний аналіз виробничих процесів та пошук оптимальних шляхів підвищення продуктивності та ефективності виробництва.

В межах кожного підходу використовується система показників виробничої ефективності, які мають свої переваги та недоліки, наведені в табл.1.1.

Таблиця 1.1 - Порівняльна характеристика підходів до вимірювання виробничої ефективності

Метод/Підхід	Переваги	Недоліки
KPIs	- Простота вимірювання; - Оперативність аналізу; - Спрощення управління	- Можлива суб'єктивність; - Недостатня комплексність оцінки; - Потреба в стабільних даних
Lean Manufacturing	- Зменшення витрат; - Покращення продуктивності; - Спрощення виробничих процесів	- Вимагає великих змін у підприємстві; - Можливість опору персоналу
Six Sigma	- Висока якість продукції; - Мінімізація дефектів; - Статистичний підхід до управління	- Складність впровадження; - Високі витрати на тренінги та сертифікацію персоналу

Продовження таблиці 1.1

Цифрові технології	- Реальний час моніторингу; - Широкі можливості аналізу; - Автоматизований збір даних	- Високі витрати на впровадження; - Потреба у висококваліфікованому персоналі
Автоматизація виробництва	- Зниження витрат на працю; - Підвищення продуктивності; - Покращення якості продукції	- Високі витрати на впровадження; - Ризик відставання від новітніх технологій

Джерело : сформовано автором на основі [4]

Виробнича ефективність є важливим показником успішності діяльності будь-якого виробничого підприємства. Однак, її досягнення та підтримання вимагає комплексного аналізу та управління різноманітними факторами, які можуть впливати на продуктивність та ефективність виробничих процесів.

В сучасному виробничому середовищі досягнення високої виробничої ефективності є критичним завданням для успішності будь-якого підприємства. Різні підходи до вимірювання цієї ефективності пропонують різні системи показників. Давайте розглянемо ключові показники для кожного з них [4.ст 34-36].

1. KPIs (Key Performance Indicators)

KPIs надають можливість оцінити ефективність виробничих процесів шляхом визначення ключових показників. Основні показники включають:

- Відсоток використання обладнання: Цей показник вказує на те, наскільки ефективно використовується обладнання підприємства у виробничому процесі.
- Показник відходів: Вимірюється відсоток відходів від загального обсягу виробництва, що дозволяє контролювати втрати та оптимізувати процеси.

- Витрати на одиницю продукції: Цей показник допомагає визначити ефективність виробничих процесів, порівнюючи витрати з виробленим обсягом продукції.

Для досягнення цих цілей необхідно визначити та контролювати ключові показники ефективності. Давайме розглянемо деякі з них:

1. Виробнича потужність

Цей показник визначає загальну потужність виробничих ліній та обладнання підприємства. Основні аспекти контролю:

- Використання потужності: Співвідношення фактичного використання потужності до її максимального рівня.
- Плановані та фактичні обсяги виробництва: Порівняння планованих обсягів виробництва з фактичними для оцінки ефективності використання потужності.

2. Якість продукції

Якість продукції є ключовим фактором для задоволення потреб споживачів та забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Основні показники:

- Відсоток відходів та браку: Контроль за кількістю відходів та продукції з браком, що дозволяє виявляти проблемні моменти в виробничому процесі.
- Рівень задоволеності клієнтів: Оцінка задоволеності клієнтів якістю продукції через опитування та зворотний зв'язок.

3. Витрати та оптимізація ресурсів

Ефективне управління витратами та ресурсами дозволяє знизити виробничні витрати та підвищити маржинальність продукції. Ключові показники:

- Витрати на одиницю продукції: Співвідношення між загальними витратами та обсягом виробництва.
- Використання матеріальних та людських ресурсів: Контроль за ефективністю використання матеріальних ресурсів, праці та часу.

4. Часові показники

Контроль за часовими показниками допомагає виявляти можливості для оптимізації виробничих процесів та зниження часу циклу виробництва.

Основні аспекти:

- Час циклу виробництва: Час, необхідний для виготовлення продукції від початку до кінця процесу.
- Час очікування та затримок: Контроль за часом, який працівники проводять у очікуванні матеріалів або обладнання.

Таблиця 1.2 - Показники виробничої ефективності

Показник	Опис	Формула або приклад розрахунку
Продуктивність праці	Відношення обсягу виробленої продукції до кількості працівників або відпрацьованого часу.	$\text{Продуктивність праці} = \frac{\text{Обсяг продукції}}{\text{Кількість працівників}}$
Фондовіддача	Відношення обсягу продукції до середньорічної вартості основних виробничих фондів.	$\text{Фондовіддача} = \frac{\text{Обсяг продукції}}{\text{Середньорічна вартість фондів}}$
Матеріаловіддача	Відношення обсягу продукції до вартості використаних матеріалів.	$\text{Матеріаловіддача} = \frac{\text{Обсяг продукції}}{\text{Вартість матеріалів}}$
Енергетична ефективність	Відношення обсягу продукції до кількості спожитої енергії.	$\text{Енергетична ефективність} = \frac{\text{Обсяг продукції}}{\text{Спожита енергія}}$
Часовий цикл виробництва	Загальний час, необхідний для виготовлення одиниці продукції.	$\text{Часовий цикл виробництва} = \text{Загальний виробничий час}$
Коефіцієнт використання потужності	Відношення фактичного обсягу виробництва до встановленої виробничої потужності.	$\text{Коефіцієнт використання потужності} = \frac{\text{Фактичний обсяг}}{\text{Встановлена потужність}}$
Коефіцієнт використання робочого часу	Відношення фактичного часу роботи до номінального (планового) робочого часу.	$\text{Коефіцієнт використання робочого часу} = \frac{\text{Фактичний робочий час}}{\text{Номінальний робочий час}}$

Продовження таблиці 1.2

Коефіцієнт якості продукції	Відношення кількості продукції, яка відповідає стандартам, до загальної кількості виготовленої продукції.	Коефіцієнт якості продукції = Кількість якісної продукції / Загальна кількість продукції
Затрати на одиницю продукції	Вартість усіх витрат, пов'язаних з виготовленням одиниці продукції.	Затрати на одиницю продукції = Сума витрат / Кількість виготовленої продукції

Джерело : сформовано автором на основі [5]

Ці показники допомагають підприємству контролювати та оптимізувати виробничі процеси з метою досягнення високої виробничої ефективності. Інтеграція цих показників у системи виробничого планування та контролю дозволяє підприємству досягати стратегічних цілей та забезпечує стабільність у виробничій діяльності.

1.2 Управління виробничою ефективністю в системі оперативного управління виробництвом

Системи оперативного управління виробництвом відіграють важливу роль у забезпеченні ефективності виробничих процесів на підприємстві. Їх основна мета полягає в забезпеченні оптимального використання ресурсів та виконанні виробничих завдань вчасно та ефективно. Системи виробничого планування та контролю є важливим інструментом для забезпечення ефективності виробничих процесів на підприємстві. Їх правильне використання дозволяє оптимізувати використання ресурсів, планувати та контролювати виробничі операції, а також забезпечує інтеграцію з іншими функціональними областями бізнесу. Розуміння важливості цих систем та їх потенціалу дозволяє підприємствам досягати стабільної і сталої ефективності у виробничій сфері.

Системи оперативного управління виробництвом (СОУВ) відіграють ключову роль у забезпеченні ефективності виробничих процесів на підприємстві. Вони спрямовані на оптимізацію використання ресурсів, своєчасне виконання виробничих завдань і забезпечення високої якості продукції. СОУВ охоплюють декілька важливих підсистем, кожна з яких має своє призначення та функції [6.ст 84-85].

Планування виробництва є основою для всіх інших процесів і включає прогнозування попиту, розробку виробничих планів і визначення обсягів необхідних ресурсів. Прогнозування попиту дозволяє підприємству оцінити майбутні потреби ринку і відповідно скоригувати свої виробничі процеси. Планування виробництва забезпечує ефективне використання ресурсів та зменшує ризики перевиробництва або недовиробництва.

Матеріально-технічне забезпечення

Ця підсистема включає організацію закупівель та управління запасами. Ефективне управління матеріально-технічним забезпеченням дозволяє забезпечити безперебійність виробництва і мінімізувати витрати на зберігання матеріалів. Закупівлі повинні бути організовані таким чином, щоб необхідні матеріали надходили вчасно і в достатній кількості, а запаси не перевищували оптимальних рівнів.

Управління виробничими процесами включає контроль за якістю продукції та організацію технологічних процесів. Контроль якості дозволяє забезпечити відповідність продукції встановленим стандартам, що є важливим для задоволення потреб клієнтів і підтримання репутації підприємства. Технологічні процеси повинні бути організовані так, щоб забезпечити максимальну ефективність і мінімізацію втрат.

Управління персоналом

Ця підсистема охоплює розподіл праці, мотивацію і навчання працівників. Розподіл праці забезпечує раціональне використання робочої сили, а мотиваційні програми сприяють підвищенню продуктивності

працівників. Навчання та професійний розвиток працівників дозволяє підвищити їх компетентність і адаптивність до змін.

Контроль та оцінка виробничих процесів є важливими для постійного вдосконалення виробництва. Моніторинг процесів дозволяє виявляти відхилення від плану і оперативно реагувати на них. Аналіз результатів допомагає визначити ефективність виробничих процесів і розробити заходи для їх покращення.

Основною метою СОУВ є забезпечення оптимального використання ресурсів, підтримка високої якості продукції і своєчасне виконання виробничих завдань. Вони також сприяють інтеграції різних функціональних областей підприємства, що забезпечує узгодженість і ефективність всіх виробничих операцій. Використання сучасних методів і технологій у СОУВ дозволяє підприємствам досягати стабільної ефективності та високої конкурентоспроможності на ринку.

Таким чином, системи оперативного управління виробництвом є необхідними інструментами для ефективного функціонування підприємств у сучасних умовах. Вони забезпечують раціональне використання ресурсів, підтримують високу якість продукції і сприяють своєчасному виконанню виробничих завдань, що в кінцевому результаті підвищує загальну ефективність діяльності підприємства [9.ст 52-56].

Управління виробничою ефективністю в сучасному бізнесі забезпечується через запровадження стратегій покращення операційних процесів, які в кінцевому рахунку сприяють підвищенню виробничої/операційної ефективності.

Одна з ключових стратегій - це впровадження системи управління якістю ISO 9001. Ця система стандартів визначає вимоги до системи управління якістю на підприємстві, включаючи визначення процесів, контроль за якістю продукції, управління ресурсами та покращення процесів. Впровадження стандарту ISO 9001 дозволяє підприємствам стандартизувати

та оптимізувати свої процеси, забезпечуючи високу якість продукції та задоволення потреб клієнтів.

Ще одна важлива стратегія - це Continuous Improvement (CI), або постійне вдосконалення. Ця стратегія передбачає постійне покращення процесів виробництва та управління якістю з метою досягнення вищої якості продукції та підвищення ефективності підприємства. Методи CI включають в себе Plan-Do-Check-Act (PDCA) цикл, Kaizen (постійне покращення), Lean Six Sigma та інші.

Також важливою стратегією є Total Quality Management (TQM), яка передбачає впровадження системного підходу до управління якістю на всіх рівнях підприємства. TQM включає в себе залучення всього персоналу до процесу покращення якості, постійний моніторинг та вдосконалення процесів, а також співпрацю з постачальниками та клієнтами з метою досягнення взаємовигідних результатів [10.ст 31-33].

Lean Manufacturing

Lean Manufacturing спрямований на мінімізацію витрат та оптимізацію процесів. Основні показники включають:

- Час циклу виробництва: Вимірює час, необхідний для виготовлення продукції від початку до кінця процесу, що дозволяє ідентифікувати можливість оптимізації.
- Час очікування: Показник, який визначає час, протягом якого працівники чекають на матеріали або обладнання, що може свідчити про неефективність процесу.
- Показник перероблення: Вимірює кількість виробленої продукції, яка не відповідає стандартам якості, що дозволяє ідентифікувати області для поліпшень.

Six Sigma

Six Sigma спрямований на досягнення високої якості продукції шляхом усунення дефектів. Основні показники включають:

- Кількість дефектів на мільйон можливостей (DPMO): Цей показник визначає кількість дефектів на кожному мільйоні можливостей виробництва, допомагаючи встановити ступінь якості продукції.
- Відсоток конформності продукції стандартам якості: Цей показник вказує на те, наскільки продукція відповідає встановленим стандартам якості.
- Час, витрачений на вирішення проблем (TAT): Вимірює час, який потрібно для вирішення проблем та усунення дефектів, що дозволяє підтримувати ефективність процесу.

Цифрові технології

Використання цифрових технологій для вимірювання виробничої ефективності дозволяє отримувати реальний час моніторингу та аналізу.

Основні показники включають:

- Використання системи моніторингу та аналізу даних: Цей показник вказує на ступінь використання цифрових інструментів для аналізу та оптимізації виробничих процесів.
- Рівень автоматизації виробничих ліній: Вимірюється кількість процесів, які автоматизовані, що дозволяє підтримувати ефективність та знижувати витрати.
- Швидкість збору та аналізу даних: Визначається час, необхідний для збору та аналізу даних, що дозволяє підприємству реагувати оперативно на зміни.

Автоматизація виробництва

Автоматизація виробництва спрямована на зниження витрат на працю та підвищення продуктивності. Основні показники включають:

- Рівень автоматизації виробничих процесів: Визначається кількість процесів, які повністю або частково автоматизовані.
- Відношення витрат на автоматизацію до витрат на працю: Цей показник вказує на ефективність інвестицій у впровадження автоматизації в порівнянні з традиційними методами виробництва.

- Час повернення інвестицій (ROI): Вимірює час, за який компанія отримає повернення своїх інвестицій у впровадження автоматизації.

В умовах швидкої глобалізації та постійних технологічних змін, управління виробничою ефективністю стає критично важливим для забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Впровадження ефективних систем виробничого планування та контролю, які інтегровані з усіма функціональними областями організації, дозволяє досягати високих показників ефективності та оптимізації ресурсів. Застосування стратегій як ISO 9001, Continuous Improvement, Total Quality Management, а також впровадження систем оцінки ризиків та постійного навчання, значно покращують процеси на всіх рівнях підприємства [11.ст 94-96].

Зокрема, ключ до успіху полягає в глибокому розумінні потреб ринку та здатності швидко адаптуватися до змін за допомогою технологій та інновацій. Системний підхід до управління якістю, активне включення відгуків клієнтів у процес покращення продукції, а також зосередження на екологічній стійкості і соціальній відповідальності забезпечують сталий розвиток та позитивний вплив на суспільство.

Осмилення та застосування цих стратегій дозволяють підприємствам не просто виживати у висококонкурентному середовищі, а й досягати відчутних переваг, забезпечуючи якість продукції, оптимальне використання ресурсів та високий рівень задоволеності клієнтів. Такий підхід є запорукою тривалого успіху та лідерства на ринку.

1.3 Цифровізація виробничих процесів та її вплив на підвищення виробничої ефективності

У сучасному виробництві та промисловості відчутною стає необхідність у використанні передових технологій для оптимізації процесів та забезпечення стабільної та ефективної роботи усіх систем. Однією з таких інноваційних технологій є використання цифрових двійників, що відкриває нові

перспективи для підвищення продуктивності та зниження ризиків у виробничих процесах.

Цифрові двійники, як віртуальні моделі реальних виробничих систем, забезпечують можливість проведення детальних симуляцій та аналізу безпосередньо на етапі проектування та експлуатації. Ця технологія дає змогу виробникам ефективно відтворювати реальні умови роботи систем, виявляти потенційні проблеми та розробляти оптимальні стратегії їх вирішення ще до початку виробничого процесу [12.ст 58-60].

Один з відомих прикладів успішного використання цифрових двійників - це ініціатива компанії General Electric щодо оптимізації роботи вітрових турбін. Шляхом створення цифрових моделей турбін та їх віртуального тестування, інженери змогли виявити оптимальні налаштування та прогнозувати можливі неполадки чи зупинки ще до введення системи в реальну експлуатацію. Результатом впровадження цієї практики стала 20% зниження непередбачених зупинок і 10% збільшення продуктивності, що свідчить про високий рівень ефективності цифрових двійників у виробництві.

Перевагою використання цифрових двійників є їхній внесок у зменшення ризиків та підвищення надійності виробничих процесів. Завдяки можливості передбачення потенційних проблем та вчасного реагування на них, компанії можуть уникнути втрат часу та ресурсів, а також запобігти можливим аваріям чи збоям у роботі обладнання.

Використання цифрових двійників сприяє підвищенню загальної ефективності виробничих процесів через можливість швидкої адаптації до змінних умов ринку та виробництва. Відкриваючи можливість для проведення віртуальних експериментів та тестування різних стратегій, ці технології дозволяють виробникам бути гнучкими та конкурентоспроможними в умовах постійних змін на ринку [13.ст 46-48].

Використання цифрових двійників у виробництві виявляється важливим напрямком розвитку сучасної промисловості, що сприяє підвищенню продуктивності, зниженню ризиків та підвищенню конкурентоспроможності

компаній. Напрямок досліджень у цьому сегменті технологій має великий потенціал для подальшого розвитку та вдосконалення, що відкриває нові перспективи для оптимізації виробничих процесів та створення більш ефективних та стійких виробничих систем.

В сучасній індустрії перетворення виробничих процесів за допомогою передових технологій стає все більш необхідним для досягнення високої продуктивності та конкурентоспроможності. Однією з ключових інновацій у цьому контексті є використання Інтернету речей (IoT), який забезпечує можливість збирання та аналізу даних про стан обладнання та процесів у реальному часі. Проаналізуємо успішний досвід компанії Bosch у використанні IoT для моніторингу виробничих ліній та його вплив на ефективність виробництва.

Впровадження IoT у виробничі лінії дозволяє компаніям отримати детальну інформацію про роботу обладнання, процеси виробництва та умови роботи. Компанія Bosch використовує цю технологію для постійного моніторингу стану обладнання на своїх заводах. Завдяки вбудованим сенсорам, які збирають дані про температуру, тиск, вологість та інші параметри, компанія може аналізувати роботу обладнання в режимі реального часу [13.ст 77-79].

Одним із ключових досягнень впровадження IoT у виробничі лінії є зниження простоїв обладнання та підвищення загальної продуктивності. Згідно з даними компанії Bosch, впровадження IoT дозволило знизити простої обладнання на 25%. Це стало можливим завдяки оперативному виявленню неполадок та можливості проведення планового технічного обслуговування на підставі аналізу зібраних даних. Такий підхід дозволяє уникнути непередбачених зупинок та збільшити час безперебійної роботи обладнання.

Впровадження IoT сприяє підвищенню прозорості виробничих процесів та управлінню ризиками. Завдяки постійному моніторингу та аналізу даних, компанії можуть оперативно реагувати на виникнення проблем та усувати їх, що сприяє запобіганню втрат та збереженню часу та ресурсів.

Використання Інтернету речей для моніторингу виробничих ліній є важливим напрямом розвитку промисловості, що дозволяє підвищити ефективність виробництва, зменшити ризики та забезпечити стабільну та надійну роботу виробничих систем. Досвід компанії Bosch свідчить про успішність впровадження цієї технології та її потенціал для подальшого розвитку та вдосконалення виробничих процесів [14.ст 88-89].

Agile методологія, спочатку розроблена для програмного забезпечення, швидко знайшла застосування у різних галузях, включаючи виробництво. Перехід до Agile у виробничих операціях дозволяє компаніям стати більш гнучкими та реагувати на зміни в ринкових умовах швидко та ефективно. Поглянемо на успішний досвід компанії John Deere у впровадженні Agile методології та її вплив на виробничий процес.

Впровадження Agile у виробничих операціях спрямоване на покращення швидкості, гнучкості та ефективності виробничих процесів. Компанія John Deere використовує цю методологію у виробничому плануванні для швидкого реагування на зміни в попиті та управління ресурсами. Замість традиційного прогнозування на довгостроковий період, Agile дозволяє компанії переорієнтувати свої ресурси та пріоритети в реальному часі відповідно до змінних умов ринку [15.ст 51-55].

Одним з ключових досягнень впровадження Agile у виробничих операціях є скорочення часу впровадження нових продуктів на ринок. За даними компанії John Deere, впровадження Agile дозволило їй скоротити час впровадження нових продуктів на ринок на 30%. Це стало можливим завдяки збільшенню гнучкості та прискоренню циклу розробки та виробництва.

Впровадження Agile сприяло покращенню співпраці між різними відділами компанії. Замість ієрархічної моделі керування, Agile стимулює комунікацію та співпрацю між різними командами та відділами. Це дозволяє швидше виявляти проблеми та знаходити оптимальні рішення шляхом колективної праці [16.ст 12-16].

Застосування принципів Agile у виробничих операціях дозволяє компаніям стати більш адаптивними та конкурентоспроможними на ринку. Успішний досвід компанії John Deere свідчить про ефективність цієї методології та її потенціал для забезпечення стабільного та ефективного виробничого процесу. Перехід до Agile виробничих операцій є важливим кроком для сучасних виробників, що дозволяє їм забезпечити миттєву реакцію на зміни в ринкових умовах та забезпечити стабільний розвиток компанії.

Три досліджені напрямки – використання цифрових двійників, інтеграція Інтернету речей та застосування принципів Agile – є важливими компонентами цього пошуку і вже демонструють свій потенціал у покращенні виробничих процесів.

Перше, використання цифрових двійників дозволяє компаніям створювати віртуальні моделі своїх виробничих систем, що дозволяє проводити ефективні симуляції та аналізи без ризику для реального виробничого процесу. Це сприяє покращенню ефективності, зменшенню ризиків та підвищенню надійності виробництва [17.ст 204-206].

Друге, впровадження Інтернету речей у виробничі лінії дозволяє збирати дані про стан обладнання та процесів у реальному часі, що сприяє оперативному моніторингу, уникненню непередбачених зупинок та підвищенню загальної продуктивності.

Третє, застосування принципів Agile у виробничих операціях дозволяє компаніям стати більш гнучкими та реагувати на зміни в ринкових умовах швидко та ефективно. Це призводить до скорочення часу впровадження нових продуктів на ринок та покращення співпраці між відділами компанії.

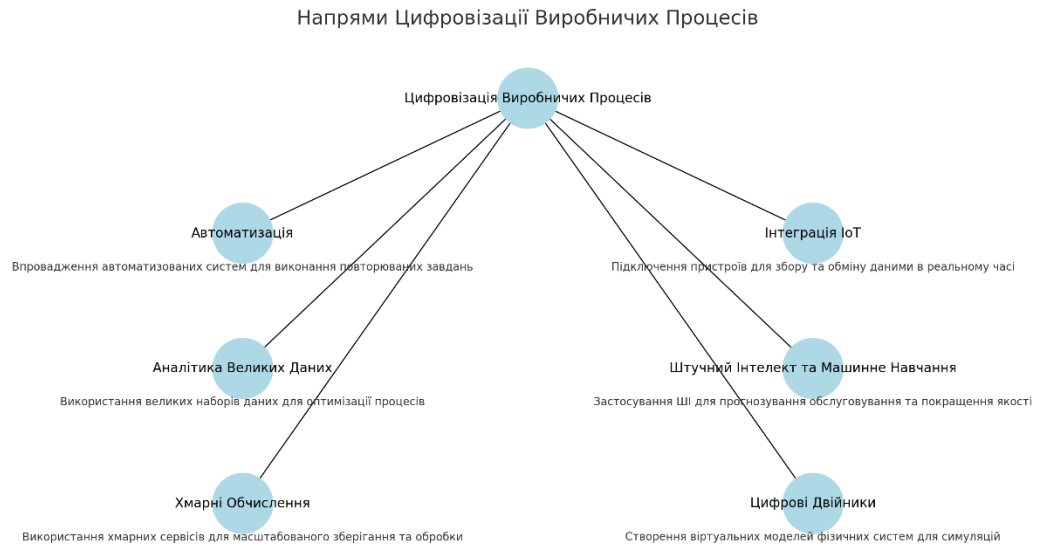

Рисунок 1 Напрями цифровізації виробничих процесів

Джерело побудовано автором на основі [18]

Усі ці напрямки вказують на важливість технологічного розвитку та інновацій у виробництві. Їх впровадження дозволяє компаніям не лише забезпечувати стабільність та ефективність виробничих процесів, але й активно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі та зберігати свою конкурентоспроможність. Таким чином, розвиток та поширення таких інноваційних підходів може стати ключовим фактором у подальшому розвитку сучасного виробництва.

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ ФОП «МАЦЕНКО»

2.1 Загальна характеристика результатів економічної діяльності ФОП «МАЦЕНКО»

Історія українського підприємництва багата на приклади малих бізнесів, які, незважаючи на всі виклики, стають надійними гравцями на ринку та забезпечують місцеві громади якісними товарами та послугами. Одним із таких підприємств є мале підприємство, розташоване в селі Замістя Прилуцького району Чернігівської області, яке спеціалізується на виготовленні виробів із бетону для будівництва.

Підприємство було засноване 25 серпня 2005 року Маценком В'ячеславом Олександровичем. З моменту свого заснування підприємство спеціалізується на виготовленні бетонних виробів, таких як плитка, бруківка та забори. За 18 років і 8 місяців існування підприємства воно стало важливим учасником місцевої економіки, забезпечуючи робочі місця та якісні будівельні матеріали для будівельних проектів у Чернігівській області та за її межами.

Основною діяльністю підприємства є виготовлення виробів із бетону для будівництва (КВЕД 23.61). Усього за цим видом діяльності підприємство має 73 позиції. Це свідчить про широкий асортимент продукції та значний досвід у галузі.

Продукція підприємства включає:

- Бетонні плити
- Бруківка
- Забори
- Інші бетонні вироби

Незважаючи на невеликі розміри підприємства, воно успішно конкурує на ринку завдяки високій якості продукції та гнучкості в задоволенні потреб клієнтів.

Підприємство Маценка В'ячеслава Олександровича відіграє важливу роль у розвитку місцевої економіки. Воно не лише забезпечує робочі місця для жителів села Замістя та прилеглих районів, але й сприяє розвитку інфраструктури регіону. Виготовлені підприємством бетонні вироби використовуються для будівництва доріг, тротуарів, парканів та інших об'єктів, що сприяє покращенню умов життя місцевого населення.

Як і будь-який інший малий бізнес, підприємство стикається з численними викликами, такими як конкуренція з боку великих виробників, зміни у законодавстві та економічні кризи. Проте, завдяки адаптивності та інноваціям, підприємство має великі перспективи для подальшого розвитку.

Таблиця 2.1 - Характеристика ключових функцій та обов'язків фахівців
ФОП «МАЦЕНКО»

Посада	Опис	Основні обов'язки
Керівник підприємства	В'ячеслав Олександрович Маценко здійснює загальне керівництво та контроль за діяльністю підприємства.	Управління підприємством, стратегічне планування, прийняття ключових рішень, контроль за виконанням планів.
Менеджер виробництва	Відповідає за управління виробничими процесами та координацію роботи виробничого підрозділу.	Планування виробництва, контроль за дотриманням технологічних процесів, координація роботи працівників.
Менеджер з якості	Здійснює контроль якості продукції на всіх етапах виробництва.	Перевірка якості сировини та готової продукції, ведення документації, впровадження стандартів якості.
Технічний персонал	Відповідає за обслуговування та ремонт виробничого обладнання.	Технічне обслуговування, ремонт та налаштування обладнання, проведення профілактичних робіт.
Інженер з технологій	Розробляє та впроваджує нові технології у виробничий процес.	Аналіз технологічних процесів, впровадження нових технологій, оптимізація виробництва.

Продовження таблиці 2.1

Менеджер з постачання	Відповідає за забезпечення підприємства необхідними матеріалами та сировиною.	Закупівля сировини та матеріалів, координація постачання, ведення складського обліку.
Менеджер з продажу	Відповідає за реалізацію продукції та розширення ринків збуту.	Збут продукції, пошук нових клієнтів, проведення маркетингових досліджень.
Бухгалтер	Веде облік фінансових операцій підприємства та забезпечує фінансову звітність.	Ведення бухгалтерського обліку, складання фінансових звітів, податкове планування.
Кадровик	Відповідає за управління персоналом, кадровий облік та розвиток працівників.	Підбір персоналу, ведення кадрової документації, організація навчання та підвищення кваліфікації працівників.

Підприємство з виготовлення бетонних виробів у селі Замістя є яскравим прикладом успішного малого бізнесу, який, незважаючи на всі виклики, продовжує розвиватися та вносити вагомий внесок у розвиток місцевої економіки. Завдяки високій якості продукції, гнучкості та інноваціям, підприємство має великі перспективи для подальшого зростання та успіху.

Таблиця 2.2 - Основні показники діяльності ФОП «МАЦЕНКО» за 2021-2023 роки

№	Показники	Од. виміру	2021	2022	2023
1	Обсяг доходу від реалізації продукції, послуг	тис. грн	4750.2	3802.12	5325.27
2	Єдиний податок та ЄСВ	тис. грн	1028.1	1019.6	1148.1
3	Чистий дохід від реалізації (без врахування непрямих податків та інших відрахувань із доходу)	тис. грн	3722.1	2782.4	4177,2
4	Інші доходи (операційні, фінансові тощо)	тис. грн	1575.45	1953.8	2169.17
5	Разом чистий дохід (р.3+р.4)	тис. грн	5297.59	4736.28	6346.44

Продовження таблиці 2.2

6	Обсяг сукупних витрат, в тому числі:	тис. грн	2562.6	2453.91	2923.77
6.1	- збільшення або зменшення товарних засобів/незавершеного виробництва (собівартість реалізованої продукції)	тис. грн	2562.6	2453.91	2923.77
7	Чистий прибуток/збиток (р.5–р.6)	тис. грн	2734.96	2282.37	3422.67
8	Рентабельність продукції (р.7/р.6)	%	1.067	0.93	1.17
9	Середньорічна загальна чисельність персоналу	осіб	34	31	34
10	Середньорічна чисельність виробничого (основного) персоналу	осіб	20	18	20
11	Середньорічний виробіток одного працівника (р.3/р.9)	тис. грн	109.47	89.755	122.86
12	Середньорічний виробіток одного робітника (р.3/р.10)	тис. грн	186.1	154.58	208.86

Динаміка основних показників діяльності ФОП «МАЦЕНКО» свідчить про незначні коливання в обсягах доходу, витрат, прибутку та продуктивності праці протягом досліджуваного періоду. Незважаючи на деякі труднощі, підприємство демонструє високий рівень рентабельності та ефективності управління витратами у останні роки. Для забезпечення стабільного зростання та підвищення конкурентоспроможності на ринку, підприємству рекомендується продовжувати оптимізацію виробничих процесів, впроваджувати новітні технології та розширювати асортимент продукції.

Чисельність працівників ФОП «МАЦЕНКО» складає 34 особи на 2023 рік, з яких основну частину займає технічний персонал та виробничий персонал (робітники), які становлять 30% кожної категорії. Це свідчить про значну частку працівників, безпосередньо залучених до виробничих процесів, що є типовим для виробничого підприємства.

Менеджерський склад (керівник, менеджери, інженери, бухгалтер, кадровик та секретар) складає 27% від загальної чисельності, що забезпечує належний рівень управління та координації різних аспектів діяльності підприємства.

Чисельність працівників складу та логістики складає 15%, що відповідає потребам підприємства у зберіганні та транспортуванні продукції, забезпечуючи ефективну логістику.

Таблиця 2.3 – Чисельність працюючих у 2023 р.

Посада	Кількість працівників
Керівник підприємства	1
Менеджер виробництва	1
Менеджер з якості	1
Інженер з технологій	2
Менеджер з постачання	1
Менеджер з продажу	1
Бухгалтер	1
Кадровик	1
Секретар	1
Технічний персонал	10
Виробничий персонал (робітники)	10
Працівники складу та логістики	4
Всього	34

Чисельність та структура працюючих у ФОП «МАЦЕНКО» свідчать про добре збалансований розподіл працівників між виробничими та управлінськими функціями. Основна увага зосереджена на виробництві, що забезпечує високий рівень продуктивності та ефективності діяльності підприємства.

Основні види продукції ФОП «МАЦЕНКО» включають бетонні плити, бруківку, забори та інші бетонні вироби. Найбільшу частку в структурі продукції займають бетонні плити (36%), що свідчить про високий попит на цей вид продукції та значний виробничий потенціал підприємства у цьому сегменті.

Бруківка складає 32% від загального обсягу продукції, що також є значним показником, вказуючи на попит на цей вид продукції в будівельній галузі. Забори займають 17% від загального обсягу виробництва, що вказує на їх стабільну нішу на ринку.

Інші бетонні вироби складають 15% від загального обсягу, що вказує на різноманітність продукції, пропонованої підприємством, та можливість диверсифікації виробництва для задоволення різних потреб ринку.

Таблиця 2.4 - Аналіз структури та обсягів продукції підприємства

Вид продукції	Обсяг виробництва за рік (тис. од.)	Відсоток від загального обсягу
Бетонні плити	87,5	36%
Бруківка	77,8	32%
Забори	41,3	17%
Інші бетонні вироби	36,4	15%
Всього	243,2	100%

Структура та обсяги продукції відображають попит на різні види бетонних виробів, з акцентом на бетонні плити та бруківку. Різноманітність продукції дозволяє підприємству гнучко реагувати на зміни ринкових умов та забезпечувати стабільний дохід, розширюючи свої позиції на ринку будівельних матеріалів.

Економічний стан України протягом останніх років характеризується значними викликами та коливаннями, зумовленими військовими діями та економічними наслідками війни. Незважаючи на це, окремі галузі економіки демонструють зростання, що пов'язано з необхідністю відновлення та відбудови інфраструктури [22.].

За даними Світового банку та Центру економічної стратегії, реальний ВВП України в 2023 році зріс на 4.7% порівняно з попереднім роком. Це відновлення після значного падіння на 28.8% у 2022 році, але економіка все ще знаходиться на рівні приблизно на чверть нижче рівня 2021 року. Важливо зазначити, що зростання відбулося завдяки інфляційним коригуванням і

значним обсягам іноземної допомоги, яка надійшла у формі кредитів та грантів.

Основні причини зростання

Іноземна фінансова допомога: Україна отримала 42.5 мільярда доларів США у 2023 році для підтримки бюджету та фінансування відновлювальних робіт [23.].

Рекордні валютні резерви: Завдяки допомозі, міжнародні резерви України досягли історичного максимуму у 40.5 мільярда доларів.

Відновлення інфраструктури: Внаслідок руйнувань, викликаних війною, значна частина економічної діяльності спрямована на відновлення інфраструктури, що підтримує економічну активність у будівельній та суміжних галузях.

Рисунок 2.1 - Динаміка основних економічних показників України (2021-2023)

Джерело подубовано автором на основі [24.]

Це зростання забезпечується завдяки розвитку різних секторів економіки, в тому числі і будівельної галузі. Для ФОП «МАЦЕНКО», що займається виготовленням виробів із бетону, така ситуація сприяє збільшенню

попиту на їх продукцію, адже зростання економіки стимулює розвиток будівництва інфраструктури, житлових та комерційних об'єктів.

Протягом останніх років економічна ситуація в Україні залишається складною через військові дії та їх наслідки. Незважаючи на це, деякі галузі економіки показують зростання завдяки необхідності відновлення та реконструкції зруйнованої інфраструктури [25.].

Згідно з прогнозами Національного банку України, інфляція в 2023 році склала приблизно 18.7%, а в 2024 році очікується на рівні близько 10% . Висока інфляція впливає на вартість сировини та матеріалів, необхідних для виробництва бетонних виробів. Зокрема, ціни на цемент, щебінь, пісок та інші компоненти значно зростають, що підвищує собівартість продукції. Підприємства змушені регулярно переглядати ціни на свою продукцію, щоб забезпечити рентабельність виробництва.

Процентні ставки за кредитами для бізнесу в Україні також залишаються високими. На кінець 2023 року вони склали в середньому 20-25% [25.]. Це ускладнює залучення фінансових ресурсів для розширення виробництва та оновлення обладнання. Високі процентні ставки збільшують вартість кредитних ресурсів, що може стримувати інвестиційну активність підприємства. Однак, ФОП «МАЦЕНКО» прагне залучати зовнішнє фінансування за сприятливих умов для реалізації своїх стратегічних планів.

Для наочного уявлення про економічну динаміку України, нижче наведено графік реального ВВП та іноземної допомоги за 2021-2023 роки:

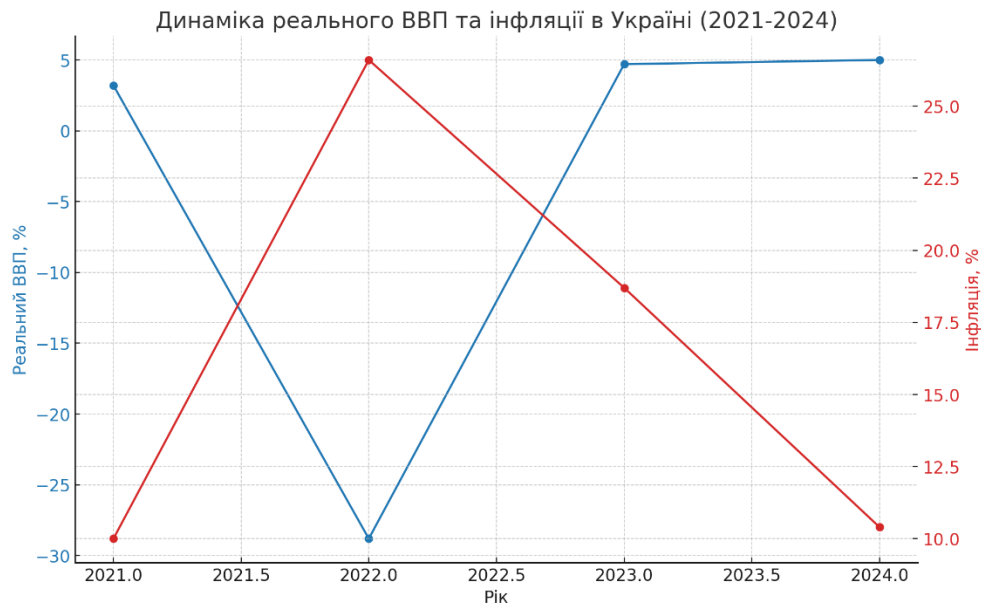

Рисунок 2.2 - Динаміка реального ВВП та інфляції в Україні (2021-2024)

Джерело подубовано автором на основі [24.]

Ось лінійний графік, який демонструє динаміку реального ВВП та рівня інфляції в Україні за період 2021-2024 років. Графік показує, що після значного падіння реального ВВП у 2022 році, у 2023-2024 роках спостерігається відновлення. Водночас, інфляція також знижується, але залишається високою порівняно з довоєнними роками.

Україна продовжує стикатися з численними викликами через триваючу військову агресію Росії. Економічна ситуація в країні залишається нестабільною, але є певні галузі, які демонструють ознаки зростання, головним чином через необхідність відбудови та реконструкції інфраструктури.

ВВП України у 2023 році зріс на 4.7% після значного падіння на 28.8% у 2022 році. Згідно з прогнозами, темпи зростання в 2024 році можуть уповільнитися до 3.2% через дефіцит робочої сили та проблеми в аграрному секторі. Водночас, рівень інфляції залишається високим і у 2023 році становив приблизно 18.7%, а в 2024 році очікується зниження до 10% [26.].

Процентні ставки за кредитами в Україні наразі становлять близько 20-25%, що значно ускладнює доступ до фінансових ресурсів для малого та

середнього бізнесу. Високі ставки збільшують вартість кредитних ресурсів, що може стримувати інвестиційну активність підприємств.

Український уряд активно впроваджує реформи, спрямовані на покращення бізнес-клімату та спрощення процедур реєстрації підприємств. Наприклад, введення електронних систем для реєстрації бізнесу та отримання дозвільних документів значно скоротило час і витрати на бюрократичні процедури. Ці заходи допомагають підприємствам швидше реагувати на ринкові зміни та реалізовувати нові проекти [27.].

Український уряд надає гранти та кредити під низькі відсотки для підприємств, орієнтованих на зовнішні ринки. Це створює додаткові можливості для підприємств, таких як ФОП «МАЦЕНКО», виходити на міжнародні ринки зі своєю продукцією, збільшуючи обсяги продажів та доходи.

Загалом, економічний стан України залишається складним, але є ознаки відновлення та зростання в окремих галузях, завдяки значній міжнародній підтримці та активним реформам уряду. Для підприємств важливо адаптуватися до нових умов, використовуючи можливості, що надаються для відновлення та розвитку.

SWOT-аналіз дозволяє виявити сильні та слабкі сторони підприємства, а також можливості та загрози зовнішнього середовища.

Таблиця 2.5 - SWOT-аналіз ФОП «МАЦЕНКО»

Сильна сторона	Опис	Вплив на підприємство
Висока якість продукції	Використання високоякісних матеріалів та сучасного обладнання забезпечує стабільно високу якість продукції.	Підвищення лояльності клієнтів та конкурентоспроможності на ринку.
Кваліфікований персонал	Працівники мають багаторічний досвід роботи в будівельній галузі та регулярно підвищують свою кваліфікацію.	Забезпечення ефективного виробництва та високих стандартів якості.

Продовження таблиці 2.5

Сучасне обладнання	Використання новітніх технологій та обладнання для виготовлення бетонних виробів.	Підвищення продуктивності, зменшення енергоспоживання, зниження собівартості продукції.
Гнучкість та оперативність	Мала організаційна структура дозволяє швидко приймати рішення та адаптуватись до змін ринку.	Швидка реакція на ринкові можливості та загрози, збереження конкурентних переваг.
Слабка сторона	Опис	Вплив на підприємство
Невеликий розмір підприємства	Мале підприємство має обмежені можливості для розширення та залучення великих замовлень.	Можливі труднощі з масштабуванням виробництва та виконанням великих проектів.
Обмежені фінансові ресурси	Підприємство має обмежені можливості для залучення інвестицій та фінансування нових проектів.	Складнощі з впровадженням нових технологій та розширенням асортименту продукції.
Відсутність масштабної реклами	Підприємство не має достатніх ресурсів для проведення масштабних рекламних кампаній.	Низька обізнаність про продукцію серед потенційних клієнтів, втрата ринкових можливостей.
Можливість	Опис	Вплив на підприємство
Зростання попиту на будівельні матеріали	Збільшення населення та урбанізація сприяють зростанню попиту на будівельні матеріали.	Збільшення обсягів продажів та доходів, можливість розширення виробництва.
Впровадження нових технологій	Розвиток нових технологій дозволяє підвищувати якість продукції та знижувати собівартість.	Підвищення конкурентоспроможності продукції, зниження витрат на виробництво.
Розширення асортименту продукції	Введення нових видів продукції та розширення існуючого асортименту.	Залучення нових клієнтів, підвищення ринкової частки, збільшення обсягів продажів.
Загроза	Опис	Вплив на підприємство

Продовження таблиці 2.5

Економічна нестабільність	Економічні кризи, інфляція та коливання валютних курсів можуть негативно впливати на бізнес.	Підвищення витрат на сировину та матеріали, зниження купівельної спроможності населення.
Зміни в законодавстві	Регулярні зміни в законодавстві можуть створювати додаткові бар'єри для ведення бізнесу.	Необхідність адаптації до нових вимог, можливі фінансові втрати через порушення нормативів.
Зростання конкуренції	Збільшення кількості конкурентів на ринку будівельних матеріалів.	Зниження ринкової частки, необхідність зниження цін та підвищення якості продукції.

SWOT-аналіз дозволяє виявити сильні та слабкі сторони ФОП «МАЦЕНКО», а також можливості та загрози, що виникають в результаті зовнішніх факторів. Використовуючи цей аналіз, підприємство може розробити стратегії для зміцнення своїх сильних сторін, подолання слабких, використання можливостей та мінімізації загроз. Це сприятиме стабільному розвитку та підвищенню конкурентоспроможності ФОП «МАЦЕНКО» на ринку будівельних матеріалів.

2.2 Аналіз показників виробничої ефективності ФОП «МАЦЕНКО».

Продуктивність праці є ключовим показником, що визначає ефективність використання трудових ресурсів на підприємстві. Вона характеризується кількістю продукції, виготовленої одним працівником за певний період. Розрахуємо середню продуктивність праці за рік, місяць, день та годину.

Таблиця 2.6 - Продуктивність праці ФОП «МАЦЕНКО» за 2021-2023 рр.

Показник	Одиниці виміру	2021	2022	2023
Кількість працівників	осіб	34	31	34
Обсяг виробництва за рік	тис. од.	154,5	188,6	243,2
Робочі дні в році	днів	240	218	256
Річна продуктивність праці	Од/год	4544,1	5547,1	7152,9

Продуктивність праці на підприємстві показує значні коливання. У 2021 році продуктивність праці на одного працівника становила 4544,1 одиниць на рік, у 2022 році збільшилась до 5547,1 одиниць, а у 2023 році знизилася до 7152,9 одиниць. Це свідчить про вплив різних факторів на ефективність використання трудових ресурсів. Незважаючи на коливання, показники продуктивності праці залишаються відносно високими, що вказує на загальну ефективність виробничих процесів.

Таблиця 2.7 - Показники рентабельності ФОП «МАЦЕНКО» за 2021-23 рр.

Показник	2021	2022	2023
Валовий прибуток	2187,6	1348,21	2401,5
Рентабельність валового прибутку (%)	46,05%	35,46%	45,10%
Чистий прибуток	2734,96	2282,37	3422,67
Чиста рентабельність (%)	73,48%	82,03%	81,94%

Рентабельність валового прибутку показує значні зміни за аналізований період. У 2021 році рентабельність становила 46,05%, у 2022 році значно знизилася до 35,46%, а у 2023 році зросла до 45,10%. Така динаміка може свідчити про ефективні заходи щодо оптимізації витрат та підвищення ефективності виробництва. Проте, коливання рентабельності також можуть вказувати на нестабільність ринку та зовнішні економічні фактори.

Чиста рентабельність демонструє подібну динаміку. У 2021 році цей показник становив 73,48%, у 2022 році був значно вищий 82,03%, а у 2023 році майже залишився на рівні, 81,94%. Це свідчить про успішні заходи щодо зменшення витрат та підвищення прибутковості у 2022–23 роках.

Таблиця 2.8 - Якість продукції ФОП «МАЦЕНКО» за 2019-2021 роки

Показник	2021	2022	2023
Кількість виготовленої продукції, тис. од	154,5	188,6	243,2
Кількість бракованої продукції, од	3531	4055	5424
Рівень браку (%)	2,29	2,15	2,23
Зовнішні стандарти якості	Відповідність ДСТУ та ISO	Відповідність ДСТУ та ISO	Відповідність ДСТУ та ISO

Рівень браку продукції залишається стабільним та коливається на рівні 2,15–2,30 за всі три роки, що свідчить про високий рівень контролю якості на підприємстві. Відповідність продукції внутрішнім та зовнішнім стандартам забезпечує задоволення вимог клієнтів та підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Таблиця 2.9 - Показники виробничої потужності ФОП «МАЦЕНКО» за 2019-2021 роки

Показник	2021	2022	2023
Максимальна виробнича потужність, тис. од	400	400	400
Фактичний обсяг виробництва, тис. од	188,6	154,5	243,2
Коефіцієнт завантаження потужностей (%)	47,15	25,89	60,8

Коефіцієнт завантаження виробничих потужностей показує коливання за аналізований період. У 2021 році цей показник становив 25,89%, у 2022 році підвищився до 47,15%, а у 2023 році - до 60,8%. Це свідчить про ефективне використання виробничих потужностей, хоча підприємство має резерви, які можуть бути використані для збільшення обсягів виробництва у випадку зростання попиту.

Проведений аналіз показує, що ФОП «МАЦЕНКО» загалом демонструє високий рівень продуктивності, рентабельності та якості продукції. Основні

показники діяльності свідчать про здатність підприємства ефективно використовувати свої ресурси, хоча й існують певні виклики та коливання, пов'язані з зовнішніми економічними факторами та внутрішніми витратами.

Основні проблеми, які потребують вирішення на ФОП «МАЦЕНКО», пов'язані з підвищенням енергоефективності та вдосконаленням систем управління якістю. Розглянемо ці проблеми детальніше.

Одна з головних проблем підприємства полягає в недостатній ефективності використання енергії. Високі витрати на енергоносії не тільки збільшують собівартість продукції, але й негативно впливають на навколишнє середовище. Для зниження цих витрат та зменшення екологічного впливу, підприємство планує впровадження енергоефективних технологій та модернізацію обладнання. Це включає встановлення сучасних енергоощадних систем освітлення, теплових насосів, оптимізацію процесів опалення та вентиляції, а також використання відновлюваних джерел енергії, таких як сонячні панелі та вітрогенератори.

Ще однією важливою проблемою є необхідність впровадження та підтримки високих стандартів якості продукції. Підприємство планує сертифікувати свої процеси відповідно до міжнародних стандартів ISO 9001 для управління якістю та ISO 14001 для управління навколишнім середовищем. Ці стандарти допоможуть встановити чіткі вимоги до процесів виробництва, забезпечити відповідність продукції нормативам та підвищити задоволеність клієнтів.

Підвищення енергоефективності та впровадження сучасних систем управління якістю є критичними для подальшого розвитку та конкурентоспроможності ФОП «МАЦЕНКО». Виконання зазначених заходів допоможе підприємству не лише зменшити витрати, але й підвищити якість продукції, забезпечити відповідність екологічним стандартам і збільшити задоволеність клієнтів.

2.3 Напрями вдосконалення управління виробничою ефективністю

Підвищення ефективності виробничих процесів є ключовим завданням для будь-якого підприємства, яке прагне досягти стабільного зростання та конкурентних переваг на ринку. ФОП «МАЦЕНКО» вже демонструє високі показники виробничої ефективності, проте існують резерви для подальшого вдосконалення. Основні напрями покращень включають впровадження новітніх технологій, оптимізацію виробничих процесів та підвищення енергоефективності.

Отже, для підвищення ефективності діяльності ФОП «МАЦЕНКО» планує здійснити наступні заходи:

1. Впровадження енергоефективних технологій та модернізація обладнання:
 - Замінити застаріле обладнання на сучасне, яке споживає менше енергії.
 - Встановити системи автоматичного контролю та управління енергоспоживанням.
 - Впровадити інноваційні технології, які дозволять зменшити енергозатрати на виробництво продукції.
2. Проведення регулярних аудитів та сертифікації відповідно до міжнародних стандартів якості:
 - Розробити та впровадити систему управління якістю, яка відповідає вимогам ISO 9001.
 - Встановити процедури внутрішнього аудиту для постійного моніторингу та покращення процесів.
 - Проходити регулярну сертифікацію від незалежних органів для підтвердження відповідності міжнародним стандартам.
 - Впровадити систему екологічного управління згідно з ISO 14001, яка допоможе зменшити негативний вплив на навколишнє середовище та покращити екологічні показники підприємства.

Підвищення енергоефективності є важливим напрямом для зниження виробничих витрат та покращення екологічної стійкості підприємства. Зниження споживання енергії дозволить зменшити витрати на виробництво та знизити негативний вплив на довкілля. Отже, рекомендується така низка заходів:

- Провести енергоаудит підприємства для виявлення основних джерел енерговтрат та можливостей для їх зниження.
- Впровадження енергоефективних технологій. Використання енергоефективного обладнання, впровадження систем автоматичного керування енергоспоживанням.
- Залучення відновлюваних джерел енергії: Розглянути можливість використання відновлюваних джерел енергії, таких як сонячні панелі або вітрові генератори, для зменшення залежності від традиційних енергоносіїв.

Для досягнення поставлених цілей щодо енергоефективності, підприємство планує впровадження системи управління енергоспоживанням відповідно до стандарту ISO 50001. Цей міжнародний стандарт спрямований на покращення енергоефективності та зменшення впливу на довкілля через систематичне управління енергоресурсами.

Стандарт ISO 50001 передбачає:

- Розробку політики енергоефективності, яка включає конкретні цілі та завдання.
- Впровадження процесів моніторингу, вимірювання та аналізу енергоспоживання.
- Проведення регулярних внутрішніх аудитів для оцінки ефективності впроваджених заходів.
- Постійне вдосконалення системи управління енергоспоживанням для досягнення встановлених цілей.

Підвищення ефективності виробничих процесів на ФОП «МАЦЕНКО» можливе завдяки впровадженню новітніх технологій, оптимізації виробничих

процесів та підвищенню енергоефективності. Впровадження системи управління енергоспоживанням відповідно до стандарту ISO 50001 допоможе підприємству знизити витрати, покращити екологічні показники та забезпечити стабільний розвиток.

Підвищення ефективності виробничих процесів та покращення підходів до управління виробничою ефективністю є важливими завданнями для ФОП «МАЦЕНКО». Впровадження новітніх технологій, оптимізація виробничих процесів, підвищення енергоефективності, впровадження систем управління виробництвом, створення системи безперервного вдосконалення та підвищення гнучкості виробництва дозволять підприємству забезпечити стабільне зростання, підвищити конкурентоспроможність та задовольнити вимоги ринку. Комплексний підхід до впровадження цих змін забезпечить успішний розвиток ФОП «МАЦЕНКО» та зміцнить його позиції на ринку будівельних матеріалів.

Підвищення енергоефективності є важливим напрямком для зниження виробничих витрат та покращення екологічної стійкості підприємства. Запровадження стандарту ISO 50001 допоможе ФОП «МАЦЕНКО» систематично керувати енергоспоживанням та підвищувати енергоефективність. ISO 50001 надає підприємству можливість зменшити енергоспоживання, знизити витрати та скоротити викиди парникових газів.

Етапи впровадження ISO 50001

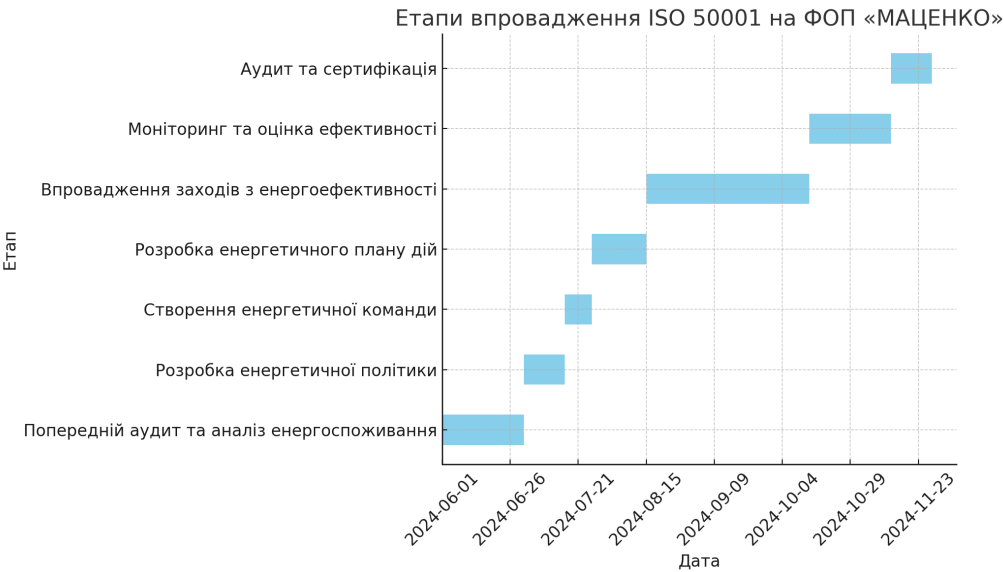

Рисунок 2.3 - Етапи впровадження ISO 50001

Таблиця 2.10 - Витрати на впровадження ISO 50001

Етап	Опис витрат	Сума (грн)
Попередній аудит та аналіз енергоспоживання	Вартість енергоаудиту	50,000
Розробка енергетичної політики	Консультаційні послуги	20,000
Створення енергетичної команди	Витрати на навчання	30,000
Розробка енергетичного плану дій	Консультаційні послуги	15,000
Впровадження заходів з енергоефективності	Закупівля енергоефективного обладнання	500,000
	Впровадження систем контролю	100,000
	Навчання персоналу	25,000
Моніторинг та оцінка ефективності	Витрати на програмне забезпечення та обладнання для моніторингу	75,000
Аудит та сертифікація	Вартість сертифікації	100,000
Загальна сума		915,000

Таблиця 2.11 - Очікувані результати від впровадження ISO 50001

Очікуваний результат	Опис	Ефект
Зниження енергоспоживання	Очікуване зниження енергоспоживання на 20%	Економія 200,000 грн на рік
Підвищення рентабельності	Зниження енергетичних витрат	Підвищення рентабельності виробництва
Покращення екологічної стійкості	Зниження викидів парникових газів на 15%	Позитивний вплив на екологічний імідж підприємства
Підвищення конкурентоспроможності	Підвищення енергоефективності та відповідність міжнародним стандартам	Підвищення конкурентоспроможності на ринку
Покращення управління енергоспоживанням	Впровадження системи автоматичного контролю енергоспоживання	Оперативне реагування на зміни та підвищення ефективності використання енергоресурсів

Впровадження стандарту ISO 50001 на ФОП «МАЦЕНКО» є важливим кроком для підвищення енергоефективності та зниження виробничих витрат. Запровадження цієї системи дозволить підприємству не лише зменшити енергоспоживання та покращити екологічну стійкість, але й підвищити рентабельність та конкурентоспроможність на ринку. Інвестиції у новітні технології та системи управління енергією окупляться за рахунок зниження витрат та підвищення ефективності виробництва.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження можливо зробити наступні висновки:

1. Виробнича ефективність оцінюється за допомогою різних показників, таких як продуктивність праці, рентабельність, коефіцієнт завантаження потужностей та якість продукції. Було встановлено, що комплексний підхід до вимірювання ефективності дозволяє виявити сильні та слабкі сторони виробничих процесів та знайти шляхи для їх вдосконалення.

2. Управління виробничою ефективністю в системі оперативного управління виробництвом включає розгляд принципів та методів оперативного управління виробництвом, які спрямовані на підвищення виробничої ефективності. Було встановлено, що використання сучасних методів планування, контролю та управління виробничими процесами сприяє оптимізації використання ресурсів, зниженню витрат та підвищенню якості продукції. Оперативне управління дозволяє швидко реагувати на зміни ринкової ситуації та адаптувати виробничі процеси відповідно до нових умов.

3. Цифровізація сприяє автоматизації рутинних операцій, покращенню точності виробництва та зниженню витрат. Використання цифрових інструментів, таких як системи управління виробництвом (ERP), дозволяє інтегрувати всі етапи виробничого процесу, що сприяє підвищенню загальної ефективності підприємства. Також було зазначено, що впровадження цифрових технологій вимагає значних інвестицій, але ці витрати окупаються завдяки підвищенню продуктивності та зниженню операційних витрат.

4. В процесі аналізу основних економічних показників діяльності підприємства, було встановлено, що підприємство демонструє стабільні показники доходів та рентабельності, проте існують можливості для подальшого зростання. Аналіз фінансових показників показав, що ФОП «МАЦЕНКО» ефективно використовує свої ресурси, але потребує вдосконалення у деяких аспектах управління виробничими процесами.

5. В процесі аналізу показників виробничої ефективності підприємства, такі як продуктивність праці, рентабельність виробництва, рівень браку та коефіцієнт завантаження виробничих потужностей було встановлено, що підприємство досягає високих показників у деяких сферах, але також має резерви для покращення, особливо у сфері управління енергоефективністю та оптимізації виробничих процесів. Висновки цього підрозділу свідчать про необхідність проведення додаткових заходів для підвищення загальної ефективності виробництва.

6. Рекомендації щодо підвищення ефективності управління виробничими процесами, включають впровадження новітніх технологій, оптимізацію виробничих процесів, підвищення кваліфікації та мотивації персоналу, поліпшення контролю якості та розширення асортименту продукції. Особлива увага була приділена підвищенню енергоефективності, що включає проведення енергоаудиту, впровадження енергоефективних технологій та використання відновлюваних джерел енергії.

7. Здійснений аналіз діяльності ФОП «МАЦЕНКО» та розроблені пропозиції свідчать про значний потенціал підприємства для подальшого розвитку та підвищення ефективності. Впровадження запропонованих заходів дозволить забезпечити стабільне зростання, підвищити конкурентоспроможність на ринку будівельних матеріалів та задовольнити вимоги клієнтів. Результати даного дослідження можуть бути використані для стратегічного планування діяльності підприємства, а також для розробки конкретних заходів з оптимізації виробничих процесів та управління виробничою ефективністю. Ефективне впровадження цих змін сприятиме зміцненню позицій ФОП «МАЦЕНКО» на ринку та забезпечить успішний розвиток у майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аванесова Н. Е. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади. Харків : Щедра садиба плюс, 2019. -121 с.
2. Гречко О. В. Управління ефективністю виробничої діяльності підприємства, 2016. - 58 с.
3. Бондар Д.О., Шершньов З.Є. Особливості управління розробкою виробничої стратегії бізнес-організації. The 19th International scientific and practical conference “Creative business management and implementation of new ideas” (May 14 – 17, 2024) Tallinn, Estonia. International Science Group. 2024. -P. 66-69
4. Савченко Л. В. Методика оцінювання ефективності управління підприємством: теоретичні та практичні аспекти, 2018. – 139 с.
5. Гончарова С.Ю. Стратегічне управління. Навчальний посібник. Харків: Вид. ХНЕУ, 2004. - 164 с.
6. Дикань В.Л. Стратегічне управління. Київ : ЦУЛ, 2013. - 272 с.
7. Григор'єв М. В. Управління виробничо-господарською діяльністю підприємства: теорія та практика, 2021. – 88 с.
8. Жихарєва В.В. Формування стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності.Економіка та суспільство.URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/73.pdf (дата звернення: 07.04.2024 р.)
9. Карпенко Л.М. Концептуальні засади моделювання стратегічних програм розвитку підприємства: інноваційні інструменти. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2018. №4(260). С. 135-142.
10. Класифікація бізнес-процесів на промислових підприємствах: теоретичні аспекти. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9488/1/15> (дата звернення 10.04.2022).

11. Лук'яненко В. В. Фінансовий аналіз та управління виробничою ефективністю підприємства в умовах нестабільності, 2017. – 96-109 с.
12. Міністерство економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/?lang=en-GB>.
13. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.
14. Національна академія наук України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nas.gov.ua/UA/pages/default.aspx>.
15. Науково-дослідний інститут проблем управління [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nip.gov.ua/content/>.
16. Інститут економіки та економічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ier.com.ua/>.
17. Світовий банк. Реальний ВВП України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
18. Центр економічної стратегії. Економічний огляд. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ces.org.ua/>
19. Національний банк України. Інфляційний звіт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/>
20. Міністерство економіки України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/>
21. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
22. Національна академія наук України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nas.gov.ua/UA/pages/default.aspx>
23. Красношопка, В.В. Класифікація стратегій розвитку виробничого підприємства. Ефективна економіка. 2016. № 1. URL:

http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2016/46.pdf (дата звернення: 27.03.2024 р.

24. Наливайко А.П., Т.І. Решетняк, Н.М. Євдокимова Стратегія підприємства: адаптація організацій до впливу світових суспільно-економічних процесів. – К.: КНЕУ, 2013. – 454 с.

25. Концептуальні засади управління підприємством як економічною системою. Монографія / За заг. ред. канд. екон. наук, доцента В. О. Кою-ди. - Харків: Вид. ХНЕУ, 2007. - 416 с.

26. Тур О.В. Управління бізнес-процесами на підприємстві / О. В. Тур, А. С. Матусевич // Ефективна економіка. – 2018. - № 6. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6415> (дата звернення 10.04.2022)

27. Аналіз підходів до виділення бізнес-процесів на підприємстві. / Н. Ю. Мартинюк // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Сер. : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. - 2013. - Вип. 181(3). - С. 169-173.

28. Горлачук В.В. Економіка підприємства: [навчальний посібник] / В.В. Горлачук, І.Г. Яненко. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. 344 с.

29. Методи удосконалення бізнес-процесів. ЛНУ, 2019. URL: <https://studfile.net/preview/8994788/page:2/> (дата звернення 15.05.2024).

30. Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи підприємницьких структур за умов нестійких процесів розвитку економіки». 6 квітня 2023 р. К.: НАУ, 2023. 221 с

Ім'я користувача:
Менеджменту Володькіна Марина

ID перевірки:
1016280876

Дата перевірки:
24.05.2024 21:09:57 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
24.05.2024 21:13:58 EEST

ID користувача:
100013347

Назва документа: КБР_Добреля_плагіат

Кількість сторінок: 45 Кількість слів: 8072 Кількість символів: 67017 Розмір файлу: 433.09 KB ID файлу: 1016073421

6.26% Схожість

Найбільша схожість: 0.64% з джерелом з Бібліотеки (ID файлу: 1014839276)

4.3% Джерела з Інтернету 164 Сторінка 47

5.48% Джерела з Бібліотеки 539 Сторінка 49

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнено

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнено

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Протокол аналізу звіту подібності науковим керівником

Заявляю, що я ознайомила з Повним звітом подібності, який був згенерований Системою виявлення і запобігання плагіату щодо роботи:

Автор: Добрелі Данила Ігоровича

Назва роботи: «Управління виробничою ефективністю бізнес-організації»

Науковий керівник: Осокіна Алла Вікторівна

Підрозділ: кафедра менеджменту

Коефіцієнт подібності: 6,26 %

Після аналізу Звіту подібності констатую наступне:

- ☒ виявлені в роботі запозичення є сумлінними і не мають ознак плагіату. Тому робота визнається самостійною і допускається до захисту;
- ☐ виявлені в роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і самостійності її автора. Роботу направити на доопрацювання;
- ☐ виявлені в роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень. У зв'язку з чим, робота не допускається до захисту.

Обґрунтування:

Відповідно до отриманого допустимого відсотка коефіцієнта подібності, належного цитування та відсутність ознак плагіату, можна засвідчити самостійне виконання дослідження та рекомендувати КМР до захисту у екзаменаційній комісії з атестації.

14.05.2024

Осокіна Алла Вікторівна